

gorski [vasici, v nizki s slamo kriti kočici kleči pred staro podobo Matere božje sključena učiteljska vdova, prebira mej prsti debel molek ter žalostno šepeta: „Mir mojemu ljubemu možu, mir vsem učiteljem, ki so šli letos v deželo miru. . .

Čez ovenélo, mrtvo polje brijejo jesenski vetrovi. Na nebu, — nizko, malone pri zemlji, — visijo sivi oblaki. Mrzlo je. . . Listje dreves je že večinoma odpalo. Gole veje zró ravnodušno v nebo, sanjajoč o zlati pomladi, o rojih ptic, katere so žvrgolele za poletja v vejah. A zdaj jih ni! — Le ciprese so zelene. V njih nizko povešenem listju se glasi tajen šepet nalik pesmi žalostinki. . .

Na grobovih trepečejo luči. . . Iz daljave pa done zvonovi — — Vsi oni, katere sem ljubil, kateri so me umeli, vsi oni so mrtvi, — mrtvi. . . Mir vam vsem, mir vsem!

Tudi jaz pridem za vami, že skoraj, . . . že skoraj. . .

Nad grobovi šumé ciprese svojo pesem žalostinko.

Oh, kaj smo mi? Umbra sumus et pulvis. Prah smo in pepel, in sence, ki begamo nekoliko časa po dolini solz, da potem izginemo brez sledu, brez sledu! — — —

Književnost.

„Glasbena Matica“ je razposlala ravnokar svoje za leto 1895. izdane muzikalije in sicer: Scherzo, Intermezzo in Valček za klavir zložil K. Hofmeister ter pet zborov namreč „Občutki“, moški zbor s samospévom za bariton, zložil Jakob Aljaž; „Pomlad in jesen“, moški četverospév, zložil in „Iliriji“ posvetil St. Pirnat; „Kitica“, mešan četverospév, zložil Ant. Foerster; „Žalost“, osmeroglasen mešan zbor, zložil Stanko Pirnat. Gosp. župnika Aljaža, znanega podpornika „Glasbene Matice“ in unetega prijatelja glasbe, so gore, mej katerimi živi, navdušile, da jih opeva v prav lepem na doslej navadni način zloženem zboru z baritonovim solom. Gospod Pirnat se je s svojim zborom „Žalost“ že v nekem koncertu „Glasbene Matice“ občinstvu predstavil. Za tekst si je izbral ljubeznjivo in po svoji preprostosti jako poetično narodno pesem. In posrečilo se mu je jako dobro, zadeti tudi v glasbi isti preprosti, ljubeznjivi ton. Prvi, v premenjeni obliki se ponavljajoči zborov del je pristna ljudska poezija. Srednji del, najprej ženski zbor, potem osmoglasen z zategnjenim kakor iz daljine prihajajočim zvonovim tonom nad temo, zanima sosebno radi modulacije (maggiore in minore, potem tonovi načini v terciah), radi lepe polne harmonije in jako lepega zvoka. Po zlogu se ta del ne zлага povsem z začetkom. Besedila pač ni smeti popolnoma žrtvovati lepoti zvoka in glasbe; radi glasbe tudi ne kaže kaj tako neznatnega, kakor tu „Oj lesketala oca sta itd.“ tolikrat ponoviti. To isto moti tudi na nekem mestu popolni utis jako lepega,

v harmoničnem oziru prav interesantnega, že na moderni način zloženega zbora istega skladatelja „Pomlad in jesen“ (posvečen kvartetu „Ilirija“), namreč nekako komično ponavljanje: Ko rod iz roda se rodi, rodi. Kako mora umetnik misliti o razmerju mej besedilom in glasbo, pa pri tem ceniti pesnika, to se vidi iz Foersterjeve „Kitice“. Lahko se zibajoče, tu in tam pretrgano osminsko gibanje vzdružuje jedrnatost celote: popolnem zaključenih kitic ni. Vrh tega se ne ponavlja nič nevažnega, kar je važno, povdarja glasba sama (je dragi doma, tisoč pozdravil mi zapoje na glas, kjer se povzdiguje do a in b) naravna, neprisiljena, raznovrstno pestra harmonija — iz kratka: to je delo, ki se vredno postavlja na stran istega skladatelja „Ljubici“, pač najlepšemu biseru slovenskih zborovih kompozicij. — Skladbe gosp. K. Hoffmeistera so že za jako izurjene igralce, sposobne za sleherni salon.

Cehovina, slavnega sloveskega junaka-vojaka, je v „Südsteirische Post“ v nemškem jeziku zanimivo opisal, g. Janko Leban, nadučitelj v Begunjah pri Cerknici. Ti podlistki izidejo tudi v posebni knjigi z junakovo podobo na čelu. Kdor jo želi imeti, naroči si jo pri g. pisatelju. Stala bode 1 K. in izide še tekom tega meseca. Posebno primerna bode ta knjižica za mladino na srednjih in vojaških šolah. Zato ji je pisatelj za dijake znižal ceno na 40 kr., ako se naroče v obilnejem številu na-njo. Želimo ji obilo naročnikov!

Družba sv. Mohorja razpošilja ravnokar letošnje knjige. Šest jih je, kakor po navadi, da slovensko srcé zatrepetá veselja in ponosa, ko jih ogleduje rodoljubno okó. — Letos šteje družba že **72.097 udov**, kar je nevarjetno ogromno število za mali narod slovenski. S ponosom lahko pokaže na to družbo slehern Slovenec in reče tujcem: Evo je, naš ponos, pokažite pa še vi kaj enakega, če tudi ste mogočni, bogati in vas je silno veliko! Letos jo družba napredovala za 6235 udov: novih udov je bilo 11.746, a 5511 jih je bodisi umrlo ali odstopilo. — Ker družba takó napreduje, lahko doživimo l. 1900. tudi 100.000 udov! — Razun v videmski nadškofiji poskočilo je število udov povsod drugod. V Ameriki je 555 udov. Letos je prvič zastopana Afrika, kjer ima družba 207 udov. — Evo, naj živi Slovenec kjerkoli, povsod ga veže mili slovenski jezik na staro domovino. Knjige so sledeče: 1. Zgodbe sv. pisma (2. sn.); 2. Sv. Jožef (molitvenik); 3. Umna živinoreja (II. knjiga); 4. Naše škodljive rastline (4. sn.); 5. Podlipo (knjiga za mladino) 6. Koledar.

Naši dopisi.

Z Goriskega. Dan na dan prihajamo bliže do resničnosti izreka, da Slovenec nima sreče. Ne le to, da nam gre pri vsakem politiskem vprašanju piškavo, ampak tudi blede žena preti nam vedno s svojo nenasitljivostjo: mož za možem legajo v temni grob. Zadnja taka žrtva bil je učitelj-trpin in ob jednom nadarjen muzik Hrabroslav Volarič. — Škoda za tak talent, da se je udal stanu, kojega bogovi értijo. Tukaj na Goriskem čutimo posebno ves srd bogov, kjer mora učitelj živeti sebe in svoje s sramotno plačo, v posmeh navadnemu kramarju, sodnijskemu in davk. slugi. Da bi se bil pok. Volarič posvetil izključljivo muziki ali vsaj takemu stanu, da ne bi bil moral požirati vsa zla, ki mučijo človeški rod, lahko bi še mnogo let živel in osrečeval slovenski narod s svojimi umotvori.

Kdor ga je videl na zadnjo uro, videl je, kako težko mu je bilo zapustiti neprekrbljene otročice in zakaj? Tu je vprašanje, ki je more rešiti le od bogov obsovraženi učitelj-trpin. Da bi se bil posvetil kakemu drugemu stanu, bilo bi bolje tudi iz družih ozirov, ne le iz materijalnih. Poglejmo si učitelja! Ves dan ima skrbi s šolo, v svobodnih urah s pripravami in popravljanjem nalog, s pisarijo, spojeno z vodstvom itd.; ali je